

WA-1.1710.8, 2018

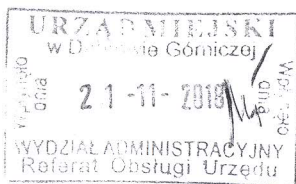

2-cz. M. B. Luthowski

o. Nec.

- Ogólna

20.11.2018 line Bechowski

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

WYDZIAŁ ADMINISTRACYJNY
Referat Organizacyjny

P. A. Spk

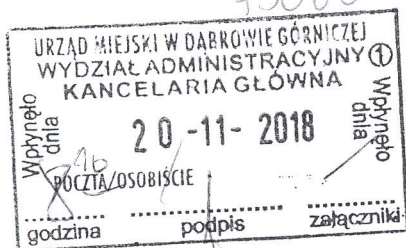
21.11.18/A

LKA.410.025.05.2018

wpłynęło dnia...

21.11.2018 P.

21.11.2018 134

Pan Prezydent
Zbigniew Podraza
Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej
ul. Graniczna 21, 41-300 Dąbrowa Górnicza

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/047 – Działania organów administracji publicznej w zakresie usuwania historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej, ul. Graniczna 21, 41-300 Dąbrowa Górnicza ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zbigniew Podraza, Prezydent Miasta Dąbrowa Górnicza ² od 27 listopada 2006 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie okresowych badań gleby i ziemi. 2. Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz prowadzenie ich wykazu w okresie od 5 września 2014 r.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2014 r. do dnia zakończenia kontroli, z uwzględnieniem zdarzeń przed dniem 1 stycznia 2014 r. o ile miały wpływ na kontrolowaną działalność
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	..., główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LKA/275/2018 z 4 września 2018 r. (akta kontroli str.1-2)

---

¹ Dalej: Urząd.

² Dalej: Prezydent.

³ Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2001-2014 Prezydent, realizując obowiązki związane z identyfikacją zanieczyszczeń powierzchni ziemi, przeprowadził dwa okresowe badania gleby i ziemi oraz podjął adekwatne działania dotyczące terenów, na których stwierdzono występowanie zanieczyszczeń. Prowadzony w Urzędzie do 2007 r. rejestr zanieczyszczeń przekazał, zgodnie z dyspozycją art. 36 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o *zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie*⁵, Wojewodzie Śląskiemu w wymaganym terminie. W latach 2014-2018 Prezydent – stosownie do wymogów obowiązującej wówczas ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*⁶ oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. *w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi*⁷ – podjął działania mające na celu identyfikację potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Informacje dotyczące wyników przeprowadzanych badań gleby i ziemi pod kątem występowania historycznych zanieczyszczeń, a także trybu i zakresu zgłaszania występowania potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi były dostępne dla ogółu mieszkańców na stronie internetowej Urzędu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Identyfikacja terenów zanieczyszczonych i prowadzenie rejestru przez Prezydenta przed 2014 r.

Opis stanu faktycznego

1.1. W okresie od 1 stycznia 2001 r. do 5 września 2014 r.⁹ Urząd przeprowadził dwa badania gleb i ziemi, których przedmiotem była ocena stanu zanieczyszczenia metalami ciężkimi oraz węglowodorami na terenie gminy Dąbrowa Górnicza¹⁰. Badania przeprowadzono zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. *w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi*¹¹.

W pierwszym przypadku badaniem objęto 50 wybranych miejsc (zarówno grunty zabudowane jak też rolne i przemysłowe oraz komunikacyjne) przy czym zawartość metali ciężkich (ołów, kadm, cynk i miedź) oznaczano w każdej próbce, a zawartość węglowodorów (węglowodory aromatyczne, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, oleje mineralne, benzyna) w 30 próbkach. W raporcie z badania sporządzonym w listopadzie 2009 r. przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą z Gliwic stwierdzono:

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2018 r. poz. 954, ze zm., dalej: ustawa o zapobieganiu szkodom w środowisku.

⁶ Dz. U. z 2018 r. poz. 799, ze zm., dalej: Poś.

⁷ Dz. U. z 2016 r. poz. 1395, dalej: rozporządzenie w sprawie oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi.

⁸ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Z dniem 5 września 2014 r. weszła w życie znowelizowana ustawa – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2014 r. poz. 1101).

¹⁰ Przed 1 stycznia 2001 r. badania gleby i powierzchni ziemi na terenie Dąbrowy Górniczej pod kątem skażenia metalami ciężkimi zostały przeprowadzone w latach 1984-1987, 1989-1991 (po badaniach Urząd brał udział w akcji wapnowania pól na terenie gminy, którego celem było odkwaszenie gleb), 1996-1997 (po badaniach Urząd uczestniczył w akcji wapnowania pól na terenie gminy i zalesił tereny o powierzchni 14 ha) oraz 1999-2000. W raporcie z badania w latach 1999-2000 stwierdzono, że wschodnią część obszaru Dąbrowy Górniczej przecinają złoża rud cynkowo-olowiowych, co wpływa na występowanie metali ciężkich w glebach.

¹¹ Dz. U. z 2002 r., Nr 165, poz. 1359, dalej: rozporządzenie MŚ w sprawie standardów jakości gleby.

- w odniesieniu do występowania metali ciężkich w 32 próbkach gruntów zabudowanych/rolnych (64% pobranych prób): przekroczenie dopuszczalnego stężenia ołowiu w 17 próbkach, kadmu w ośmiu próbkach oraz cynku w 18 próbkach,
- w odniesieniu do występowania metali ciężkich w 18 próbkach gruntów przemysłowych/komunikacyjnych (36% pobranych prób): przekroczenie dopuszczalnego stężenia cynku w trzech próbkach,
- w odniesieniu do występowania węglowodorów w 12 próbkach gruntów zabudowanych/rolnych (40% pobranych prób): przekroczenie dopuszczalnego stężenia benzyny w sześciu próbkach, oleju mineralnego w 11 próbkach, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w czterech próbkach, a węglowodorów aromatycznych w dwóch próbkach,
- w odniesieniu do występowania węglowodorów w 18 próbkach gruntów przemysłowych/komunikacyjnych (60% pobranych prób): brak przekroczenia stężeń dopuszczalnych.

W podsumowaniu raportu stwierdzono m.in., że przekroczenia dopuszczanych wartości dla metali ciężkich mogą być związane z zaleganiem na terenie miasta Dąbrowa Górnicza złóż dolomitów kruszonośnych, zawierających w skale towarzyszącej tym złożom pierwiastki takie jak ołów, kadm, cynk i srebro, które stanowią tzw. naturalne tło. Stwierdzone przekroczenia dla metali ciężkich, a także węglowodorów mogą być również związane z silnym zurbanizowaniem i uprzemysłowieniem terenu Dąbrowy Górniczej i być efektem tej działalności oraz wzmożonego ruchu kołowego.

(akta kontroli str. 6-24)

Informacje zawarte w wynikach badania z 2009 r. oraz zalecenia z badań przeprowadzonych w latach 80-tych i 90-tych XX wieku wskazywały, że ograniczeniu pobierania metali z gruntu przez rośliny uprawne sprzyja zapewnienie optymalnych warunków wzrostu roślin poprzez utrzymanie gleb w wysokiej kulturze (jako najważniejszy warunek wskazano utrzymanie stabilnego odczynu pH 6,5-7, m.in. poprzez regularne wapnowanie oraz nawożenie organiczne). W latach 90-tych XX wieku Urząd przeprowadził na ten temat szkolenia dla rolników z udziałem pracowników Ośrodków Doradztwa Rolniczego. Rolnicy gminy Dąbrowa Górnicza korzystali i nadal mogą korzystać z dofinansowań do wapnowania gleb.

(akta kontroli str. 25-28)

Drugie badanie okresowe miało miejsce w okresie wrzesień-październik 2014 r. Na zlecenie Urzędu badanie gleb przeprowadzono w 40 wybranych punktach Dąbrowy Górniczej pod kątem występowania wybranych metali ciężkich (cynk, kadm, miedź i ołów), a w 20 z tych punktów dodatkowo pod kątem występowania wybranych węglowodorów (węglowodory aromatyczne, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, oleje mineralne, benzyna), co wiązało się z wydatkiem w kwocie 18 696 zł. Badania przeprowadzono zgodnie z wymogami rozporządzenia MŚ w sprawie standardów jakości gleby. W raporcie sporządzonym w październiku 2014 r. przez Ośrodek Badań i Kontroli Środowiska z Katowic stwierdzono:

- w odniesieniu do występowania metali ciężkich w 33 próbkach gruntów zabudowanych/rolnych (82,5% pobranych prób): przekroczenie dopuszczalnego stężenia ołowiu w 14 próbkach, kadmu w ośmiu próbkach oraz cynku w 17 próbkach,
- w odniesieniu do występowania metali ciężkich w siedmiu próbkach gruntów przemysłowych/komunikacyjnych (17,5% pobranych prób): brak przekroczeń dopuszczalnych stężeń,

- w odniesieniu do występowania węglowodorów w 19 próbkach gruntów zabudowanych/rolnych (95% pobranych prób): przekroczenie dopuszczalnego stężenia oleju mineralnego w dwóch próbkach, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w 13 próbkach, a dla benzyny i węglowodorów aromatycznych brak przekroczeń,
- w odniesieniu do występowania węglowodorów w jednej próbce gruntów przemysłowych/komunikacyjnych (5% pobranych prób): brak przekroczenia stężeń dopuszczalnych.

Podsumowanie badań zawierało wnioski identyczne do wniosków z badania z 2009 r., tj. przekroczenia stężeń metali ciężkich mogą mieć przyczyny naturalne¹², a także mogą wynikać z poziomu zurbanizowania Dąbrowy Górniczej, co jest również główną przyczyną stwierdzonych przekroczeń dopuszczalnych stężeń dla węglowodorów.

(akta kontroli str. 40-50)

W sprawie stwierdzonych zanieczyszczeń powierzchni ziemi węglowodorami Naczelnik Wydziału Ekologii i Rolnictwa wyjaśnił, że badania przeprowadzone w 2014 r. wskazują na postępujące samooczyszczanie się gruntów i gleb¹³. Dodatkowo wskazała, że: „Obecnie stwierdza się, na podstawie aktualnego stanu produkcji rolnej gminy Dąbrowa Górnicza, że od kilku lat zwiększa się powierzchnia gruntów ugorowanych i odłogowanych, na których nie jest prowadzona produkcja roślinna, zarówno roślin konsumpcyjnych jak i przemysłowych. Nieuprawiane grunty rolne stanowią jedynie kapitał ich właścicieli. Wyniki badań zostały udostępnione mieszkańcom na stronie BIP Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej”.

(akta kontroli str. 24, 27)

Wyniki badania przeprowadzonego w 2014 r. nie zostały przez Prezydenta uznane za wystarczającą podstawę do podejmowania działań mających na celu ich remediację, bowiem nie udokumentowano związku podwyższonego stężenia w glebach i ziemi metali ciężkich z działalnością człowieka, a w zakresie węglowodorów nastąpił spadek ich stężenia w glebach i ziemi w porównaniu do stanu z 2009 r., co wskazuje na postępujące samooczyszczanie się terenu.

(akta kontroli str. 20-24, 45-50, 70-72)

1.2. Prezydent, realizując dyspozycję art. 36 ustawy o *zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie* w dniu 22 czerwca 2007 r., przekazał Wojewodzie Śląskiemu dane z rejestru terenów zanieczyszczonych (przekroczenie standardów jakości ziemi) wraz z dokumentami dotyczącymi rekultywacji terenów zanieczyszczonych (pięć pozycji obejmujących 12 działek w posiadaniu trzech podmiotów gospodarczych, jednej jednostki samorządu terytorialnego oraz spadkobierców jednej osoby fizycznej). Przekazany rejestr zawierał następujące dane: nr identyfikacyjny, rodzaj obiektu, kod liczbowy obiektu, rodzaj działalności, kod rodzaju działalności, nazwa władającego obiektem wraz z danymi adresowymi, lokalizację obiektu, wskazanie pierwiastka (metale) lub substancji (nieorganiczne, węglowodorowe, węglowodory chlorowane, środki ochrony roślin, pozostałe), powierzchnię zanieczyszczoną, powierzchnię do rekultywacji, nakłady na rekultywację, numer ewidencyjny działki. Według wykazu rekultywacja jednej z działek będących w posiadaniu Urzędu została zakończona.

(akta kontroli str. 31-39)

¹² Zaleganie na terenie gminy Dąbrowa Górnicza dolomitów kruszonośnych, zawierających w skale towarzyszącej tym złożom pierwiastków takich jak ołów, kadm, cynk.

¹³ Treść wyjaśnień jest zgodna z wynikami badania zaprezentowanymi w pkt 2.2. niniejszego wystąpienia.

Stwierdzone nieprawidłowości	W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.
OCENA CZĄSTKOWA	W latach 2001-2014 Prezydent, realizując obowiązki związane z identyfikacją historycznych zanieczyszczeń ziemi, przeprowadził dwa okresowe badania gleby i ziemi oraz podjął adekwatne działania dotyczące terenów, zwłaszcza rolniczych, na których stwierdzono występowanie zanieczyszczeń. Prowadzony w Urzędzie do 2007 r. rejestr zanieczyszczeń przekazał, zgodnie z dyspozycją art. 36 ustawy o <i>zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie</i> , Wojewodzie Śląskiemu w wymaganym terminie.
OBSZAR	<p>2. Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz prowadzenie ich wykazu w okresie od 5 września 2014 r.</p>
Opis stanu faktycznego	<p>2.1. Urząd realizując dyspozycję art. 101d ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. <i>Prawo ochrony środowiska</i>, polegającą na dokonaniu identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, dnia 1 czerwca 2018 r. wytypował na terenie Dabrowy Górniczej 20 podmiotów gospodarczych, których działalność z dużym prawdopodobieństwem mogła oddziaływać na środowisko, do których skierował pisma wzywające do przekazania Urzędowi informacji dotyczących potencjalnego historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi oraz o jego możliwych źródłach (dane miały być zestawione wg wzoru otrzymanego w wytycznych Ministerstwa Środowiska z lutego 2018 r.). Podstawą typowania były dokonywane od 2016 r. analizy dostępnych dla Urzędu: pozwoleń i zezwoleń dotyczących warunków korzystania ze środowiska, decyzji środowiskowych, sposobów wykorzystania terenów występujących w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, corocznych raportów WIOŚ o stanie środowiska w województwie śląskim, a także opracowanie Ministerstwa Środowiska z 2018 r. pt. „Wytyczne dla starostów dotyczące identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi”. Dziewiętnaście podmiotów zgłosiło brak występowania potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, a jedynym podmiotem, który zgłosił występowanie na zajmowanym przez siebie terenie (działaki nr 212 i 237) historycznych zanieczyszczeń była spółka ArcelorMittal Poland S.A.</p> <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 29-30, 56-62)</p> <p>Dnia 27 czerwca 2017 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach¹⁴ wydał decyzję¹⁵, którą zwolnił spółkę ArcelorMittal Poland S.A. z obowiązku przeprowadzenia remediacji na nieruchomości składającej się z działek o numerach ewidencyjnych 212 i 237. W uzasadnieniu decyzji stwierdzono, że dla ww. działek nie występuje znaczące zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska i nie przewiduje się wystąpienia takiego zagrożenia w przyszłości (wykluczono możliwość rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń zarówno na powierzchni ziemi jak i migracji w głąb ziemi).</p> <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 63-69)</p> <p>2.2. W ramach współpracy z RDOŚ w zakresie ustalenia konieczności podjęcia wstępnych badań przy identyfikacji terenów potencjalnie zagrożonych, pracownicy Wydziału Ekologii i Rolnictwa uczestniczyli w styczniu 2018 r. w szkoleniu nt. „Historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi”, a w maju 2018 r. w szkoleniu nt. „Rejestr historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, rejestr bezpośrednich</p>

¹⁴ Dalej: RDOŚ.

¹⁵ Numer decyzji: WSI.511.20.2.2016.MB

zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku. Zasady działania w przypadku stwierdzenia szkody w środowisku.”

(akta kontroli str. plik 73-78)

2.3. W okresie objętym kontrolą do Urzędu wpłynęły 284 skargi/wnioski, z których żadna nie dotyczyła problematyki historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

(akta kontroli str. 79)

2.4. W celu poinformowania mieszkańców o możliwości zgłaszania do Wydziału Ekologii i Rolnictwa występowania potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi, od dnia 29 września 2017 r. na stronie internetowej Urzędu¹⁶ powszechnie dostępne było ogłoszenie zawierające informacje na temat wymaganych działań w tym zakresie.

(akta kontroli str. 80-81)

Z uwagi na fakt, iż na terenie Dąbrowy Górniczej jedynym terenem, na którym stwierdzono występowanie historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi były dwie działki pozostające we władaniu spółki ArcelorMittal Poland S.A., przy czym spółka ta została przez RDOŚ zwolniona z obowiązku wykonania remediacji, Urząd nie prowadził akcji informacyjnych w zakresie sposobu pozyskania środków na przeprowadzenie badań lub remediację terenów. Prezydent wyjaśnił, iż informacje dot. zadań wspomaganych przez NFOŚiGW i WFOŚiGW (w tym także na prowadzenie badań i remediację) zamieszczane są na publicznie dostępnych stronach internetowych tych funduszy.

(akta kontroli str. 28)

2.5. Dwie działki, na których występują potencjalne historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi lub historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi są w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Dąbrowy Górniczej¹⁷ oznaczone symbolem IP (przeznaczenie podstawowe pod obiekty produkcyjne, składy i magazyny) i nie prowadzono na ich terenie inwestycji budowlanych o charakterze budowy osiedli mieszkaniowych lub budynków użyteczności publicznej.

(akta kontroli str. 29)

W latach 2014-2018 (III kwartał), w odniesieniu do działek z terenu Dąbrowy Górniczej z potwierdzonym występowaniem historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, do Urzędu nie wpłynęło żadne zgłoszenie przedsięwzięcia gospodarczego na terenie działki o numerze ewidencyjnym 212 oraz wpłynęło sześć takich zgłoszeń dotyczących terenu działki o numerze ewidencyjnym 237¹⁸. Prezydent dla każdego zgłoszenia dot. terenu działki 237 wydał decyzje stwierdzające brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, przy czym wydanie decyzji było każdorazowo poprzedzone dokonaniem oceny przedsięwzięcia w zakresie wymaganym art. 62 ust. 1 pkt 1, art. 63 ust. 1 oraz art. 85 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu

¹⁶ <http://www.bip.dabrowa-gornicza.pl>, zakładka: ogłoszenia.

¹⁷ Uchwała Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej nr VIII/161/2015 z dnia 24 czerwca 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego poz. 3502 z dnia 1 lipca 2015 r.)

¹⁸ Były to następujące przedsięwzięcia: 1) Budowa stacji gazociągu w Zakładzie Energetycznym AMP (2016 r.), 2) Instalacja rozładunku i dozowania dolomotu (2016 r.), 3) Budowa ekoinnowacyjnego systemu hybrydowego odpylania taśm spiekalniczych DL1 i DL3 wraz z budową silosów magazynowych na węgiel aktywny, wapno i pył dla filtrów hybrydowych nr 1 i 1a dla taśmy spiekalniczej DL1 oraz nr 6 i 7 dla taśmy spiekalniczej DL3 w ArcelorMittal Poland S.A. (2016 r.), 4) Modernizacja systemu odpylania chłodni obrotowej speiku taśmy DL-1 i taśmy DL-3 oraz modernizacja elektrofiltru węzła rozdzielczego nr 8 (WR-8) w ArcelorMittal Polska (2017 r.), 5) Modernizacja systemu wtórnego odpylania konwertorów w Zakładzie Stalownia ArcelorMittal Poland S.A. (2017 r.), 6) Modernizacja systemu wtórnego odpylania stanowisk przelewania surówki nr 1 i 2, odsiarczania surówki nr 1 i 2, węzła żelazostopów i warsztatu lanc (system II) w hali konwertorów oraz hali żelazostopów w Zakładzie Stalownia ArcelorMittal Poland S.A. (2017 r.).

informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹⁹, a także zasięgnięciem opinii organów wymienionych w art. 64 ust. 1 powołanej ustawy.

(akta kontroli str. 82-83)

Na etapie opiniowania projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Dąbrowy Górniczej²⁰, do Urzędu nie wpłynęły żadne informacje dotyczące historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

(akta kontroli str. 29)

2.6. Na podstawie Zarządzenia Nr 93/2003 Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza z dnia 31 stycznia 2003 r.²¹, realizacja niżej wymienionych zadań dotyczących ochrony powierzchni ziemi w aspekcie występowania na niej zanieczyszczeń została powierzona Wydziałowi Ekologii i Rolnictwa: prowadzenie postępowań obejmujących rekultywację terenu, prowadzenie okresowych badań gleby i ziemi oraz prowadzenie i coroczne aktualizowanie rejestru terenów z przekroczonymi standardami jakości gleby i ziemi. Od dnia 1 kwietnia 2011 r. do 31 maja 2016 r. zakres ten obejmował wyłącznie prowadzenie okresowych badań gleby i ziemi²², a od 1 czerwca 2016 r.²³ uległ on rozszerzeniu o identyfikację potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, sporządzenie wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi i przekazanie tego wykazu RDOŚ oraz aktualizację wykazu, opiniowanie projektów remediacji. Pomimo, iż z dniem 5 września 2014 r. weszła w życie ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy - *Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw*²⁴ uchylająca obowiązek prowadzenia przez starostów okresowych badań gleby i ziemi, to w zakresie działań Wydziału był on nadal wskazany. Dopiero od 25 maja 2018 r. z zakresu działań Wydziału Ekologii i Rolnictwa wykreślono obowiązek prowadzenia okresowych badań powierzchni gleby i ziemi²⁵.

(akta kontroli str. 84-94)

W Urzędzie nie wyznaczono dodatkowych celów (oprócz ustawowych obowiązków) w zakresie dotyczącym historycznych zanieczyszczeń gleby i ziemi. Prezydent wyjaśnił, że badania gleb z terenu Dąbrowy Górniczej wykazały, iż nie występuje znaczące zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska (co potwierdza także decyzja RDOŚ, zwalniająca spółkę ArcelorMittal z obowiązku przeprowadzenia remediacji) oraz stwierdził, że „W związku z powyższym nie zachodziła potrzeba wyznaczania celów w zakresie zanieczyszczeń powierzchni ziemi i planowania zadań służących ich realizacji – do podjęcia w latach 2014-2018 – i następnie opracowania procedur służących ocenie osiągniętych postępów oraz mierników realizacji wyznaczonych celów, tym bardziej, że nie znajdowało to uzasadnienia wobec sukcesywanego i znacznego zmniejszenia się terenów wykorzystywanych rolniczo m.in na rzecz innych celów. Przykładem jest rejon dzielnicy Tucznawa, gdzie tereny rolne, w latach poprzednich wykorzystywane do produkcji rolnej, a na których

¹⁹ Dz. U. z 2017 r. poz. 1405, ze zm.

²⁰ Studium przyjęte uchwałą nr XXIII/374/08 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 30 stycznia 2008 r., zmieniona uchwałą nr XXXIII/706/2017 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 22 listopada 2017 r.

²¹ Zarządzenie w sprawie określenia szczegółowego zakresu działania Wydziałów, komórek organizacyjnych i samodzielnych stanowisk w Urzędzie Miejskim w Dąbrowie Górniczej oraz określenia liczby etatów.

²² Zakres ustalony Zarządzeniem Nr 153.2011 Prezydenta Miasta Dąbrowy Górniczej z dnia 29 marca 2011 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej.

²³ Na podstawie Zarządzenia Nr 955.2016 Prezydenta Miasta Dąbrowy Górniczej z dnia 30 maja 2016 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej nadanym Zarządzeniem Nr 153.2011 Prezydenta Miasta Dąbrowy Górniczej z dnia 29.03.2011 r.

²⁴ Dz. U. z 2014 r. poz. 1101.

²⁵ Podstawą wykreślenia było Zarządzenie Nr 2492.2018 Prezydenta Miasta Dąbrowy Górniczej z dnia 24 maja 2018 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej z dnia 29.03.2011 r.

w ostatnim czasie zaniechano tej produkcji, przeznaczono na cele przemysłowe. Tereny te zostały włączone do Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej – do Podstrefy Sosnowiecko-Dąbrowskiej.”

(akta kontroli str. 29-30, 72, 95)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W latach 2014-2018 Prezydent podjął działania mające na celu identyfikację potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Informacje dotyczące wyników przeprowadzanych badań gleby i ziemi pod kątem występowania historycznych zanieczyszczeń, a także trybu i zakresu zgłaszania występowania potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi były dostępne dla ogółu mieszkańców na stronie internetowej Urzędu.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 15 listopada 2018 r.

Kontroler

Gł. specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

p.o. DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
w Katowicach

Piotr Miklis